

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ ตั้งกิจกรรมสัปดาห์ศึกษา
ในส่วนภูมิภาค

นายสุรชัย เทียนขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. 2526

ISBN 974 - 562 - 135 - 8

008516

| 18042910

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND ASSISTANT ADMINISTRATORS
CONCERNING ADMINISTRATIVE PROCESS OF LARGE SECONDARY
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE AUSPICES OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION IN REGIONAL AREA

Mr. SURACHAI TIENKAO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการ
บริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัด
กรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค

โดย

นายสุรชัย เทียนขาว

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรักษ์ คันทิเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

อมรรักษ์ คันทิเมธ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีป บุญนาค

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประจักษ์ วัฒนศิริ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ บุญสวัสดิ์)

สุรชัย เทียนขาว

กรรมการ

(นายสุรธรรม จันทะรัง)

อมรรักษ์ คันทิเมธ

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรักษ์ คันทิเมธ)

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการ
บริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค

ชื่อนิสิต

นายสรชัย เทียนขาว

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา

2525

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของ
ผู้บริหารแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค 176 โรงเรียน ตัวอย่างประชากร ประกอบด้วย
ผู้บริหาร 176 คน และผู้ช่วยผู้บริหาร 704 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งครอบคลุมกระบวนการบริหารการศึกษา 7 ด้าน คือ การตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพล การประสานงาน และการประเมินผลงาน แบบสอบถามเห็นแบบตรวจสอบ แง่เขตราส่วน ประเมินค่า และแยกปลายเปิด แบบสอบถามได้รับคืน 696 ฉบับ จาก ๘80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.09 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความเห็นว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับมาก 6 ด้านคือ การตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพล และการประสานงาน ส่วนการประเมินผลงานผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความเห็นว่า ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร 7 ด้าน คือ การตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพล การประสานและการประเมินผลงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน
3. ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา ของผู้บริหารนั้นพบว่า เป็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ด้าน ในส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ซึ่งได้มาจากความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารทางคนได้พบว่า เรื่องต่อไปนี้เป็นปัญหาและอุปสรรคที่ประสบอยู่ในกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการตามตนเองพอใจ ตัดสินใจสั่งการตามกลุ่มที่มีอิทธิพลในโรงเรียน ไม่มีความมั่นใจในการตัดสินใจสั่งการ ขาดข้อมูลในการตัดสินใจสั่งการ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญต่อการวางแผน ไม่มั่นใจโยบายในการปฏิบัติงาน นิยมใช้ระบบอุปถัมภ์ในการแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารบางคนที่ไม่ทั่วถึงและไม่ชัดเจน บุคลากรของโรงเรียนไม่เข้าใจบทบาท และหน้าที่ของตนเอง ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรน้อยเกินไป ไม่มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา การปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ขาดการประสานงานไม่เกิดผลในการประเมินผล และขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

Thesis Title Opinions of administrators and Assistant
Administrators concerning Administrative
Process of Large Secondary School Administrators
under the Auspices of the Department of
General Education in Regional Area.

Name Mr. Surachai Tienkao

Thesis Advisor Assistant Professor Amornchai Tantimet, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1982

ABSTRACT

The Purposes of the study :

1. To study the opinions of administrators and assistant administrators concerning the administrative process of large secondary school administrators under the auspices of the department of General Education in regional area.
2. To compare the opinions of administrators and assistant administrators concerning the administrative process of administrators.
3. To study the problems of and obstacles to the administrative process of administrators.

Hypothesis :

Opinions on the administrative process of administrators of administrators and assistant administrators are different.

Procedures :

The subjects of this study consisted of administrators and assistant administrators of 176 large secondary schools under the auspices of the department of General Education in regional area. Sample consisted of 176 administrators and 704 assistant administrators.

The instrument used in this study was a questionnaire concerning the 7 factors of the administrative process. They were : decision - making, planning, organizing, communicating, influencing, coordinating and evaluating. The questionnaire was comprised of checklist, rating scale and open - ended portions. Eight hundred eighty copies of a questionnaire were distributed, and six hundred and ninety six completed copies (79.09 %) were returned.

The data were analyzed by using percentages, means, standard deviations and t - test.

Findings :

1. The administrators and assistant administrators showed their opinions that the administrators performed the tasks of the administrative process with a high degree in : 6 factors : decision-making, planning, organizing, communicating, influencing and coordinating. The remain factor : evaluating, the administrators and the assistant administrators indicated middling degree of

practice.

2. To compare the opinions of administrators and assistant administrators concerning the administrative process of administrators in 7 factors, it was found that their opinions on the 7 factors of the administrative process were statistically significant different at the .01 level. The finding was pertinent to the research hypothesis.

3. Regarding the problems of and obstacles to the administrative process of administrators, it was found that they were middling. The additional problems and obstacles found by some individual assistant administrators were as follows : administrators' decision - making depended on their opinions ; administrators' decision - making depended on the influential groups in schools ; lack of sureness in decision - making ; lack of data in decision - making ; administrators did not attend to the importance of planning ; there was no policy to perform ; promoting the school personnels by using the partonage system ; dividing missions to school personnels unfairly and unclearly ; personnels were not clear their roles and missions ; administrators listened to the school personnels' opinions too little ; lack of kindness to the school personnels ; lack of coordinating of the different divisions of schools ; lack of principles in evaluating and lack of following up personnels' performance.

กติการวมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมรชัย
กัมตีเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความคุ้มครองการวิจัยและให้คำแนะนำตรวจแก้ไขตลอดมา

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ชงัด วาจะชนันท์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ท่าน
อาจารย์สุวรรณ จันทระสัมพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมศึกษา ท่านอาจารย์กรมล ธิโสภิตา ผู้อำนวยการ
กองแผนงาน กรมส่งเสริมศึกษา ท่านอาจารย์บรรจง พงษ์ศาสตร์ ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา
ท่านอาจารย์ประจวบ วาจะรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ท่านอาจารย์เจตน์
แก้วโชติ ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา ท่านอาจารย์สมชาติ รัตนถาวร ผู้อำนวยการ
โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม ท่านอาจารย์อาคม จันทสุนทร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรม
ส่งเสริมศึกษา เขตการศึกษา 6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุณสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ดร.วิรินทร์ สักเพาเงิน
ศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้วิจัย และตรวจสอบความ
ตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบคุณผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรม
ส่งเสริมศึกษา ในส่วนภูมิภาค ทุกท่านที่ได้อุปถัมภ์แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ
คุณภาวนา เทียนขาว ที่ได้อุปถัมภ์ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแก่บิดา - มารดา ดร. - อาจารย์ และผู้มีพระคุณ
ไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุรชัย เทียนขาว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	15
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	16
กระบวนการบริหาร.....	17
กระบวนการบริหารการศึกษาของเกร็ด.....	21
ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การสร้างแบบสอบถาม.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

บทที่		หน้า
4	วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	105
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	105
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	105
	สรุปผลการวิจัย.....	106
	การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	111
	บรรณานุกรม.....	118
	ภาคผนวก.....	124
	ประวัติของผู้เขียน.....	159

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1.	จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน..... 71
2.	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ..... 75
3.	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ..... 76
4.	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ..... 77
5.	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิ..... 78
6.	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาของประสบการณ์ ทางการบริหารการศึกษา..... 78
7.	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการศึกษาหรือ ฝึกอบรมทางด้านการบริหารการศึกษา..... 79
8.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการ ตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร และค่า t 81
9.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการ การวางแผนของผู้บริหารและค่า t 83
10.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการ จัดองค์การของผู้บริหารและค่า t 84
11.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการ ติดต่อสื่อสารของผู้บริหารและค่า t 86
12.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการใช้ อิทธิพลของผู้บริหารและค่า t 89
13.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการ ประสานงานของผู้บริหาร และค่า t 91
14.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับการ ประเมินผลงานของผู้บริหาร และค่า t 93

ตารางที่

หน้า

15.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร.....	96
16.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการวางแผนของผู้บริหาร.....	97
17.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดองค์การของผู้บริหาร.....	98
18.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของผู้บริหาร.....	99
19.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้สิทธิพลของผู้บริหาร.....	100
20.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานของผู้บริหาร.....	101
21.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการประเมินผลงานของผู้บริหาร.....	102
22.	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	151
23.	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหาร.....	153
24.	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	155
25.	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหาร.....	157